

1650 *

2118105 - SA

MAANDBERICHT JANUARI 1990

MAANDBERICHT

Een uitgave van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD).
Maandelijks wordt gerapporteerd over ontwikkelingen en activiteiten in binnen- en buitenland, die naar wij aannemen de moeite waard zijn onder uw aandacht te brengen.

U zult in het MAANDBERICHT dan ook in hoofdzaak korte, feitelijke rapportage aantreffen, inhakend op de actualiteit. Achtergrondinformatie zal opgenomen worden in het KWARTAALBERICHT, dat zoals gebruikelijk vier maal per jaar verschijnt.

Eventuele reacties op de bijdragen kunt u richten aan:

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Postbus 20010
2500 EA DEN HAAG

INHOUD

I. INTERNATIONALE POLITIEKE ONTWIKKELINGEN

- Roemenië; Onduidelijkheid over "vreemdelingenlegioen"
- COCOM; Initiatieven ter versoepeling export-controle
- Warschaupact; Conferentie over militaire doctrines
- Reacties op de omwentelingen in Oost-Europa

II. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

- DDR; Opzienbare onthullingen over geheime dienst
- De zaak "Donald"
- Reorganisatie Tsjechoslowaakse inlichtingendienst StB

III. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

- Aanhoudingen Nederlandse rechts-extreme jongeren in België

IV. POLITIEK (GEWELDDADIG) ACTIVISME

- Aktiebladen; El Salvador Krant
- Anti-apartheid; Activiteiten SuZA
- Anti-militarisme; MARINEE
- Anti-militarisme; NAD-FM

V. TERRORISME

VI. MINDERHEDEN

- Financiële Campagnes onder Turken en Koerden
- Situatie in Suriname onduidelijk
- Onderzoek naar Tamil-tiger praktijken

VII. DIVERSEN

- Reorganisatie van het DDR bedrijfsleven;
Sluiting TKB-kantoor Amsterdam
- Reisbeperkingen in de BRD en Nederland

Bijlage I : Incidentenlijst 1989

Bijlage II: Agenda eerstkomende twee maanden

I. INTERNATIONALE POLITIEKE ONTWIKKELINGEN

ROEMENIE; ONDUIDELIJKHEID OVER "VREEMDELINGENLEGIOEN"

Onmiddellijk nadat de Roemeense dictator Nicolae CEAUSESCU op vrijdag 22 december jl. op de vlucht was geslagen en zijn getrouwen in de Securitate een dood en verderf zaaiende strijd om te overleven waren gestart, circuleerden er in en buiten Roemenië sterke geruchten dat "vreemdelingen" zouden strijden aan de zijde van de CEAUSESCU-getrouwen. In deze onbevestigde berichten was er achtereenvolgens sprake van Lybiërs, Palestijnen, Syriërs en Iraniërs. Volgens artsen in enkele Roemeense ziekenhuizen waren onder de slachtoffers van het geweld ook mannen met een "Arabisch" uiterlijk, doch journalistieke naspeuringen leverden tot heden geen duidelijkheid op omtrent hun herkomst.

Dat CEAUSESCU zich ten tijde van het bloedig neerslaan van de onlusten in Timissoara in Teheran bevond, gaf nog meer voeding aan deze geruchten omdat verondersteld werd dat hij het islamitische bewind aldaar om steun had verzocht. Teheran heeft deze berichten vanaf het begin verontwaardigd van de hand gewezen en erkende nog eerder dan bijvoorbeeld Nederland het nieuwe gezag in Boekarest. De Iraanse ambassadeur in Roemenië kreeg een ernstige schrobbering en werd ontslagen omdat hij zijn regering niet tijdig op de hoogte had gesteld van de revolutionaire stemming in het land.

Op 2 januari jl. zorgde het Iraakse persbureau INA echter voor nieuwe twijfels met de onthulling van de Iraanse oppositiebeweging Mujaheddi Khalq in Londen, dat de Iraanse president Hashemi RAFSANJANI op 20 december had besloten een groot aantal gardisten naar Boekarest te sturen om het bewind CEAUSESCU te steunen. Tot deze afspraak waren de leiders van Roemenië en Iran gekomen tijdens hun besprekingen van een dag daarvoor. Ter ondersteuning van deze beweringen noemde een woordvoerder van Mujaheddi Khalq de namen van enkele van deze naar Boekarest afgereisde Iraanse gardisten.

Het Lybische persbureau JANA schoof op 4 januari de berichten over Arabische steun aan de verdreven Roemeense dictator in de schoenen van "zionisten". Niet Arabische, maar Israëliëse krachten (in het bijzonder leden van de Mossad) zouden de Securitate-troepen opgeleid en gesteund hebben. Eerder had PLO-leider ARAFAT naar aanleiding van berichten over een Palestijnse betrokkenheid reeds gesproken over een "kwaadaardige perscampagne, geïnspireerd door zionistische kringen". ARAFAT -die altijd zeer innige banden heeft onderhouden met CEAUSESCU- vergeleek de Roemeense opstand met de Intifadah.

Hoewel veel beschuldigingen uit niet weinig bevooroordeelde kringen komen, geven zij nieuw voer aan de berichten over een "vreemdelingenlegioen". Slechts de nieuwe Roemeense leiding zou evenwel in staat zijn meer duidelijkheid in deze zaak te brengen, maar het is de vraag of zij na de behaalde overwinning uit diplomatieke overwegingen nog gebaat is bij een onthulling van dit mysterie.

COCOM; INITIATIEVEN TER VERSOEPELING EXPORT-CONTROLE

Binnen het COCOM, het Coordinating Committee for Multilateral Export Controls –waarbij alle NAVO-landen zijn aangesloten minus IJsland, plus Japan en Australië– heeft de Amerikaanse regering het voorstel gelanceerd tot een trapsgewijze versoepeling van de exportcontrole op hoogwaardige en militair gevoelige technologie. Daarmee komt Washington enigermate tegemoet aan de steeds luider wordende roep vanuit niet alleen het zakenleven in Europa, maar ook vanuit eigen land, tot afschaffing van alle beperkingen.

Steeds meer Amerikaanse zakenlieden vrezen namelijk de door de recente ontwikkelingen in Oost-Europa openliggende markten aan de Europese en Japanse concurrentie te moeten overlaten bij al te strenge reglementering van de export.

De Amerikaanse regering vreest dat een te starre houding wel eens kon leiden tot het uiteenvallen van het COCOM. Vandaar dat nu voorgesteld is in de eerste fase van geval tot geval te beslissen over het verstrekken van een exportvergunning, terwijl in een later stadium hele sectoren vrijgegeven zouden kunnen worden voor export. Wel zouden de betrokken staten zich via verdragen dan moeten verplichten af te zien van herexport van de goederen naar niet-geautoriseerde staten (waaronder de Sovjet-Unie) en moeten instemmen met een verificatieplan. Als ook deze fase geheel naar tevredenheid is afgesloten, zou vervolgens als laatste stap een algehele versoepeling van de regelingen doorgevoerd kunnen worden voor de staten, die positief hebben meegewerkt aan het drie-fasenplan.

HONGARIJE

De Hongaarse regering is intussen reeds een krachtige lobby gestart voor een versoepeling van de COCOM-regels. Daarbij werd er vooral bij Washington op aangedrongen desnoods bilateraal een voor Hongarije gunstiger overeenkomst af te sluiten.

Boedapest verklaarde zich in dit verband bereid garanties te geven aan de Verenigde Staten, dat deze high tech niet zal worden aangewend voor militaire doeleinden, noch zal worden doorgegeven aan andere staten.

In een memorandum over deze zaak, dat in november jl. in Washington werd afgegeven door onderminister Laszlo KOVACS van Buitenlandse Zaken, werd begrip geuit voor de Amerikaanse veiligheidsbelangen die op het spel staan, reden waarom met het oog op de vereiste zorgvuldigheid het voorstel werd gedaan tot de oprichting van een "joint-committee", belast met de supervisie over de totstandkoming en uitvoering van nieuwe afspraken.

WARSCHAUPACT; CONFERENTIE OVER MILITAIRE DOCTRINES

In Wenen is op 16 januari een drie weken durende conferentie van start gegaan over de militaire doctrines van Oost en West. Het is de eerste keer dat de militaire leiders en top-beleidsmakers van NAVO en Warschaupact met elkaar over dit onderwerp in discussie treden. De conferentie, die wordt gehouden in het kader van de onderhandelingen in Wenen over vertrouwenwekkende maatregelen (de CSBM-talks), werd al in 1987 door GORBACHEV bepleit. De 76 man sterke delegatie van de Verenigde Staten wordt geleid door generaal Colin POWELL, voorzitter van de "Joint Chiefs of Staff". Zijn tegenhanger generaal Mikhail MOISEYEV voert de slechts 14 leden tellende Sovjet-delegatie aan. De Westerse deelnemers zijn, nu er beweging is

gekomen in de dogmatische opstelling van de door Moskou geleide Warschaupact-top, met enthousiasme aan de conferentie begonnen.

De conferentie werd geopend door POWELL, die in zijn toespraak de politieke veranderingen in Oost-Europa –tot meer interne discussie in het Warschaupact leidend– warm begroette. Verder wees POWELL er onder meer op dat de Amerikaanse troepen in West-Europa nooit een bezettingsmacht hadden gevormd en alleen in Europa bleven zolang de gastlanden dat wilden. Daarmee stak hij een land als Tsjechoslowakije, dat onlangs aan Moskou voorstelde alle Sovjet-troepen van Tsjechoslowaakse bodem terug te trekken, een hart onder de riem. De toespraak van MOISEYEV bevatte veel bekende stellingnames en weinig nieuwe informatie. Zo herhaalde hij dat de doctrine van het Warschaupact al sinds haar geboorte een defensief karakter had, wel bevestigend dat daarbij voor offensieve militaire operaties was gekozen.

Amerikaanse officials meenden dat MOISEYEV zijn publiek verkeerd had beoordeeld door zich vrijwel uitsluitend tot de VS-vertegenwoordigers te richten, daarbij aan de ontwikkelingen in Oost-Europa voorbijgaand. De defensiechefs van vrijwel alle Oosteuropese staten benadrukten in hun toespraken de nationale taak van hun strijdkrachten. De taken in Warschaupact-verband werden nauwelijks aan de orde gesteld. Allen stelden aanzienlijke bezuinigingen op defensie-uitgaven in het vooruitzicht. De grotere nadruk op nationale belangen van de Oosteuropese staten houdt echter niet in dat die staten het voornemen zouden hebben het Warschaupact te verlaten, zo stelde ook generaal POWELL tijdens de conferentie vast.

Kolonel-generaal Nikolai CHERVOV, hoofd van het directoraat voor verdragen en juridische zaken van de generale staf van de Sovjet-Unie, zorgde voor enige verrassing toen hij aankondigde dat het Warschaupact ingrijpende veranderingen zou ondergaan. Het Politiek Consultatief Comité (PCC) dat in beginsel het hoogste orgaan van het Warschaupact vormde en was samengesteld uit de eerste secretarissen van de "leidende" partijen van de lidstaten, zal worden opgeheven. Daarvoor in de plaats zal er waarschijnlijk een comité gevormd worden dat is samengesteld uit regeringsleiders of presidenten. Ook de militaire commandostructuur van het Pact zal worden gewijzigd. De Sovjet-Unie zal een minder dominante rol gaan spelen. Gelet op de ontwikkelingen in Oost-Europa ligt een dergelijke verschuiving in de besluitvorming –van partij naar staatsvertegenwoordigers– voor de hand.

REACTIES OP DE OMWENTELINGEN IN OOST-EUROPA

ALGEMEEN

Zo stormachtig als de politieke omwentelingen in Oost-Europa, zo gelaten en afwachtend zijn de reacties van het overgrote deel van de in ons land gestationeerde Oosteuropese vertegenwoordigers.

Op zich niet zo verbazend gezien de onzekere en soms zelfs volkomen onduidelijke situatie in het thuisland.

In het algemeen maakt men zich zorgen over de economische situatie in het land. In sommige gevallen zelfs over de persoonlijke veiligheid van familie of vrienden thuis. In mindere mate schijnt men de politieke gevolgen van de omwenteling in eigen land te "vrezan".

De eigen toekomstperspectieven bezorgen een enkeling echter slapeloze nachten. Immers, als representant van het oude regime zullen diverse vertegenwoordigers af moeten wachten wat de nieuwe bewindvoerders in hun land voor hen in petto hebben. Hoewel in de diverse vertegenwoordigingen, zowel voor- als tegenstanders van de omwentelingen worden aangetroffen, wordt in uitspraken naar derden veelal een uiterst voorzichtig, of een positief standpunt ingenomen. Opportunisme, politiek overlevingsinstinct of een zeer voorzichtige diplomatie vieren de laatste maanden dan ook hoogtij in Den Haag.

Dit zal echter niet kunnen verhinderen, dat binnenkort meerdere personele mutaties op de meeste Oosteuropese vertegenwoordigingen te verwachten zijn.

AMBASSADEURS

De helft van de vertegenwoordigers verbonden aan de Hongaarse ambassade is reeds sinds eind vorig jaar vervangen, inclusief ambassadeur IVAN.

De Oostduitse ambassadeur zal binnenkort het volgende "slachtoffer" zijn.

Ambassadeur WILDAU is gehuwd met een dochter van de afgezette en thans verguisde HONECKER, hetgeen zijn positie in ons land onhoudbaar maakt.

MEDEWERKERS INLICHTINGEDIENSTEN

Representanten van zowel voor- als tegenstanders van de omwentelingen in Oost-Europa treffen wij uiteraard ook aan onder de in ons land gestationeerde medewerkers van de civiele- en militaire inlichtingendiensten. Met name de in Den Haag werkzame representanten van de Poolse inlichtingendiensten doen thans uiterste pogingen het nut van hun aanwezigheid aan te tonen.

In tegenstelling tot vroeger, wordt daarbij samenwerking tussen de vertegenwoordigers van die diensten niet langer geschuwd.

Een opleving in de activiteiten van de Poolse buitenlandse inlichtingendiensten mag mede daardoor worden verwacht.

Schijnen de Poolse inlichtingenofficieren optimistisch gestemd, hun Tsjechische collega's verkeren nog in uiterste onzekerheid.

Hoewel er officieel nog geen sprake is van opheffing van het Eerste Hoofddirectoraat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, steken geruchten daarover regelmatig de kop op. Te verwachten is, dat individuele, in ons land gestationeerde medewerkers van deze dienst hun baan niet zullen kunnen behouden.

II. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

DDR; OPZIEBARENDE ONTHULLINGEN OVER GEHEIME DIENST

Op 12 januari jl. maakte de Oostduitse premier MODROW bekend dat zijn regering de wetsvoorstellen introk om een nieuwe inlichtingendienst en een nieuwe veiligheidsdienst op te richten.

Hij zwichtte daarmee voor de druk van zowel de buitenparlementaire oppositiebewegingen als de niet-communistische partijen in het parlement, die de beslissing over de toekomst van het inlichtingen- en veiligheidswerk van de DDR pas wil nemen na de parlementsverkiezingen van 6 mei aanstaande.

In een toelichting op zijn besluit liet MODROW verrassend weten dat het oude Ministerium für Staatssicherheit (MfS - in de volksmond: Stasi) ruim 85.000 vaste medewerkers had geteld.

60.000 van hen stonden nog steeds op de loonlijst van het Amt für Nationale Sicherheit (AfNS - in de volksmond: Nasi), de voortzetting van het MfS in afgeslankte vorm.

PERSONEEL

De eer om nadere uitleg te geven voor de ronde-tafel-conferentie op 15 januari, liet MODROW over aan Manfred SAUER, plaatsvervangend secretaris van de Oostduitse ministerraad. SAUER bevestigde de cijfers van MODROW, al gaf hij aan dat het aantal afgevoelde of in andere overheids-instellingen te werk gestelde MfS-functionarissen niet 25.000 maar 30.000 bedraagt. Daarnaast had het MfS volgens SAUER gebruik gemaakt van 109.000 informanten, die inmiddels op non-actief gesteld zouden zijn.

De begroting van het MfS beliep in 1989 ruim 1,3 miljard gulden, ongeveer 1,3 procent van de totale Oostduitse begroting. Bijna een kwart van het vaste personeelsbestand van het MfS was in operationele dienst tewerkgesteld (21.000). Van hen luisterden 1052 medewerkers telefoonlijnen af, 2100 oefenden controle uit op de post en 5000 personen waren belast met het schaduwen van verdachten. SAUER maakte ook duidelijk dat de Oost-Berlijnse sportvereniging Dinamo Berlin 800 Stasi-functionarissen in dienst had.

MATERIEEL

Niet alleen in personeel opzicht, maar ook materieel gezien maakte het MfS onder het oude regime goede tijden door. Het ministerie had de beschikking over 2037 gebouwen in de DDR, waarvan er inmiddels 468 al zijn overgedragen en nog eens 539 op korte termijn in andere handen zullen overgaan. Daarnaast beschikte de Stasi over ruim 13.000 personenauto's, bijna 7500 bussen en vrachtwagens en 233 speedboten en pleziervaartuigen.

Nog indrukwekkender was de bewapening: 124.000 pistolen, 76.000 machinegeweren, 3611 gewone geweren en 766 lichte machinepistolen. Volgens SAUER moet dit wapenarsenaal door de oud-medewerkers van het MfS voor 25 januari a.s. ingeleverd worden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

REACTIES

De onthullingen van MODROW en SAUER hebben de Oostduitse bevolking verbaasd en verbijsterd. Nog op de namiddag van 25 januari liep een betoging voor het hoofdgebouw van het voormalige MfS in Oost-Berlijn uit op een woeste bestorming. Daarbij werd ook nog eens duidelijk dat het MfS tevens goed voor de inwendige mens had gezorgd. De verontwaardigde demonstranten troffen in de kantine menukaarten met krab en gerookte paling aan en in de kelder vele kisten wijn en dozen champagne. Voor de gewone burger in de DDR waren dit ten tijde van HONECKER onvoorstelbare luxe-goederen.

Met name de personele omvang van het MfS was ook een verrassing voor Westerse veiligheidskringen, die het MfS ongeveer 70 procent kleiner ingeschat hadden. SAUER onthulde dat het personeelsbestand juist in de jaren tachtig was verdubbeld. In die periode beschikten de Westerse veiligheidsdiensten niet over MfS-defectors van het kaliber STILLER, die in 1979 naar het Westen vluchtte en een schat aan informatie over omvang, organisatie en modus operandi van de Stasi meenam. Dit lijkt deels te verklaren waarom het aantal MfS-functionarissen in het Westen veel te laag werd ingeschat.

TOEKOMST

Ondanks de mededelingen van MODROW en SAUER blijft de toekomst van het MfS (nu AfNS) enigszins in nevelen gehuld. De volledige ontbinding van het ministerie is al in december 1989 met de buitenparlementaire oppositie aan de ronde-tafel overeengekomen, maar zal volgens MODROW pas in juni 1990 zijn voltooid. Daarmee wordt de totale sloop enige maanden over de parlementsverkiezingen van 18 maart heengetild. SAUER heeft inmiddels al laten weten dat ongeveer 12.000 MfS-functionarissen voorlopig zullen aanblijven om de administratieve boedel te beheren. Hoe breed de omschrijving "administratief" moet worden geïnterpreteerd is echter verre van duidelijk.

DE ZAAK "DONALD"

Op zondag 14 januari 1990 meldde de Sovjetpers dat een voormalige Sovjetdiplomaat wegens spionage voor de Verenigde Staten ter dood was veroordeeld.

De man, die in de pers werd aangeduid met zijn codenaam "Donald", zou vanaf 1961 de FBI en de CIA politieke informatie, gegevens op het gebied van de chemische en bacteriologische oorlogvoering, van kernwapens en diplomatieke codes hebben verstrekt.

Volgens de Pravda had de man uit "eigenliefde, ideologie en passie voor risico's" gehandeld.

"DONALD"

"Donald" werd door de Pravda omschreven als een van de 30 belangrijkste Sovjetspionnen voor het Westen.

Hij zou diplomatieke posten hebben bekleed bij de Sovjet-missie bij de Verenigde Naties en op de Sovjetambassades in Birma en India.

De Pravda, die zeer uitvoerig was in zijn berichtgeving over deze spionage-affaire, wist verder te melden dat "Donald" tijdens zijn plaatsing in India door de CIA-agent John DILLON geïnstrueerd was in het gebruik van volg- en zendapparatuur.

"Donald" zou door middel van codeberichten in de New York Times en radioverkeer gecommuniceerd hebben met zijn Amerikaanse runners.

"TOP HAT"

Opmerkelijk in de berichtgeving over deze zaak is dat de Pravda KGB-kolonel DUKHANIN lof toezwaait voor zijn rol bij het ontmaskeren van de Sovjet-spion "Donald".

Nog niet zo lang geleden kwam kolonel DUKHANIN in het nieuws vanwege zijn dubieuze aandeel in een corruptiezaak waarbij onder andere Politburolid LIGATSJOV betrokken zou zijn geweest.

Overigens wordt uit de Sovjetpers niet duidelijk of het doodvonnis over "Donald" daadwerkelijk ten uitvoer is gelegd.

Amerikaanse journalisten zijn naar aanleiding van de publicaties in de Sovjetpers gaan speuren naar de identiteit van "Donald" en kwamen tot de conclusie dat "Donald" identiek moest zijn aan luitenant-generaal Dmitri Fedorovich POLYAKOV, die van 1950 tot 1980 diende bij het Rode Leger, laatstelijk bij het Luchtverdedigings-commando.

Deze conclusie wordt gedeeld door Amerikaanse inlichtingen-experts die overigens hebben verklaard, dat de POLYAKOV die bij FBI en CIA bekend stond onder de codenaam "Top Hat", reeds enige jaren geleden is overleden.

Met het bekend worden van de terdoodveroordeling van POLYAKOV alias "Donald" alias "Top Hat" is de discussie over de werkelijke inlichtingenrol van "Top Hat" weer op gang gekomen.

Westerse inlichtingenexperts verschillen namelijk nog steeds van mening over de vraag of "Top Hat" een van de belangrijkste naoorlogse Sovjetspionnen is geweest, dan wel dat hij gedurende twintig jaar de Amerikaanse en Britse inlichtingendiensten om de tuin heeft geleid met valse en misleidende informatie.

"Top Hat" behoorde aan het begin van de jaren zestig samen met GOLITSIN, NOSSENKO en een onder de codenaam Fedora bekend staande Sovjetrus, tot de groep Sovjetrussische inlichtingenofficieren, die naar het Westen defecteerden c.q. hun diensten aan Westerse inlichtingendiensten aanboden.

BOSSARD

Het was op zijn aanwijzing dat de Britse contra-spionage in 1965 over kon gaan tot de arrestatie van Frank BOSSARD, die zeer geheim gerubriceerde documenten aan de Sovjetrussische militaire inlichtingendienst had geleverd.

BOSSARD werd naar aanleiding van zijn spionage-activiteiten veroordeeld tot een gevangenisstraf van 21 jaar.

De voormalige Britse inlichtingenofficier en auteur Peter WRIGHT stelt zich in zijn omstreden boek "Spycatcher" overigens op het standpunt dat de Sovjets BOSSARD op tactische gronden hebben "weggegeven" aan de Britse veiligheidsdienst.

De grote vraag die de Westerse inlichtingenexperts momenteel bezighoudt is waarom de Sovjets ruchtbaarheid hebben gegeven aan de terdoodveroordeling van "Donald".

Aangenomen wordt dat een en ander past in het kader van de pogingen van de Sovjets om het imago van het KGB verder op te poetsen, zeker in een tijd waarin de vroegere activiteiten van een aantal Oosteuropese inlichtingendiensten aan de kaak worden gesteld.

REORGANISATIE TSJECHOSLOWAAKSE INLICHTINGDIENST StB

De Tsjechoslowaakse civiele Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten ressorteren alle onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken (F.M.V.). De in omvang de grootste en tevens de meest bekende dienst is de StB die voornamelijk werkzaam is als Binnenlandse Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.

Minder bekend is de Tsjechoslowaakse Buitenlandse Inlichtingendienst, meestal aangeduid als 1e Hoofddirectoraat (F.M.V/H.S.R.).

Na de politieke ontwikkelingen in Tsjechoslowakije kon het niet uitblijven dat ook de geheime diensten "aangepakt" zouden worden.

In de media zijn daarover recent diverse uitspraken gedaan, die echter bijna uitsluitend de binnenlandse component van de StB betroffen.

Het meest betrouwbare artikel over de StB verscheen op 17 januari 1990 in het Tsjechoslowaakse dagblad Rude Pravo:

*"Mededeling van de CSSR minister van Binnenlandse Zaken Richard SACHER:
Gezien het feit, dat er onder het publiek twijfels rijzen over de huidige stand van zaken bij de StB, welke ook tot uiting komen in de media, wil ik het publiek informeren over de maatregelen die geleidelijk werden genomen door de nieuwe leiding van het federale Ministerie van Binnenlandse Zaken.*

1. *Opgeheven is het directoraat van onderzoek van de StB (sprava vysetrovani StB) op centraal en plaatselijk niveau.*

2. *Opgeheven zijn alle onderdelen, die zich bezig hielden met de zogenaamde strijd tegen de binnenlandse tegenstander, d.w.z. tegen de kerken, anti-socialistische groeperingen, verder het binnenlandse inlichtingenwerk op het gebied van jeugd, wetenschap, onderwijs, cultuur, massamedia, gezondheid, sport, dissidentencentra, emigrantengroeperingen en dat op centraal niveau als ook in de provincies en districten. De werknemers van deze onderdelen werden ontslagen van hun dienstuitoefening, hun geschriften werden verzegeld en hun dienstwapens werden afgegeven aan de wapenmagazijnen. Op centraal en plaatselijk niveau werden onafhankelijke onderzoekscommissies ingesteld, welke het geschreven materiaal en de activiteit van de werknemers afzonderlijk zullen evalueren en welke een voorstel zullen doen voor verdere aanpak.*

3. *Heden werden alle medewerkers van de StB ontslagen van hun leidinggevende functies op centraal en plaatselijk niveau. De verdere afhandeling bij onderzoeken zal worden verzekerd door nieuw benoemde leidinggevende werknemers uit de gelederen van de VB (verejna bezpecnost = openbare veiligheid). Ik wend mij tot het publiek met het verzoek, om deze maatregelen en de activiteit van de VB te ondersteunen.*

Op centraal niveau werden lekencommissies opgericht uit de rijen van burgerinitiatieven, politieke partijen, ex-functionarissen van de SNB, welke om politieke redenen in de afgelopen twintig jaar moesten verdwijnen uit het corps.

Dergelijke commissies worden gevormd op provinciaal en districtsniveau met de bedoeling, dat gevaarlijke situaties ter plekke met de nieuwe hoofden in samenwerking met het publiek worden opgelost."

Tevens werd in het artikel melding gemaakt van het feit, dat op 20 januari 1990 een vergadering zal plaatsvinden van ex-medewerkers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, die moesten verdwijnen vanwege hun politieke overtuiging. Zij kunnen terugkeren!'"

CONCLUSIE

Uit het artikel blijkt dat een aantal op het binnenland gerichte taken voor de StB zijn vervallen. Opmerkelijk is dat StB-functionarissen in leidinggevende functies zijn ontslagen en dat zij kennelijk vervangen zullen worden door o.a. ex-werknemers, die in het verleden om politieke redenen ontslagen zijn. Dit betekent dat de StB als zodanig niet is opgeheven en dat men na een interne reorganisatie, mogelijk in een afgeslankte vorm, het werk voort zal zetten.

Het artikel spreekt zich duidelijk uit over de binnenlandse component. Niet genoemd wordt de buitenlandse Inlichtingen/ Veiligheidsdienst. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat deze dienst (1e Hoofddirectoraat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken) taken heeft moeten afstoten of dat maatregelen zijn genomen op het personele vlak.

III. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

AANHOUDINGEN NEDERLANDSE RECHTS-EXTREME JONGEREN IN BELGIE

Op woensdag 27 december jl. zijn door de Belgische Rijkswacht in een bunkercomplex in de omgeving van Neufchateau in België elf personen aangehouden op verdenking van overtreding van de wet op "bendevoering". De groep was bezig met een "survival-training" en oefende met wapens. Onder de arrestanten, die allen in Nederland woonachtig zijn, bevonden zich negen Nederlanders, een Belg en een Duitser. Tijdens de aanhoudingen werden een tweetal pistolen, alsmede bajonetten, overlevingsmessen, een machete, enige andere slag- en steekwapens en een geringe hoeveelheid hasj in beslag genomen.

Van de arrestanten zijn er drie (2 meisjes en een jongen) na het eerste verhoor heengezonden, terwijl de overigen momenteel nog in voorarrest zitten. Door het Parket in Verviers is een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd, waarbij de verdachten overtreding van de Wet op de Weerkorpsen, illegaal vuurwapenbezit en het bezit van verdovende middelen ten laste wordt gelegd. Op 26 januari werd het voorarrest met nog eens dertig dagen verlengd.

Aanleiding voor de actie van de Rijkswacht was dat een buurtbewoner verdachte bewegingen had waargenomen in en rond de fortificatie, terwijl bovendien boven het bunkercomplex, dat zich overigens op militair terrein bevindt, een vlag wapperde met het rechts-extremistische symbool, het Keltisch Kruis.

ONDERZOEK

Reeds in de zomer van het vorig jaar waren er bij de Dienst aanwijzingen dat in een ondergronds bunkercomplex in België "krijgsspelen" gehouden zouden worden door rechts-extreme jongeren. De Belgische veiligheidsdienst startte daarop een onderzoek, en volgens Belgische functionarissen heeft deze verhoogde aandacht er toe geleid dat op 27 december zo snel gereageerd is op klachten van omwonenden.

Onder de aangehouden Nederlanders bevindt zich een aantal bekende rechts-extremisten uit de hoek van de Nederlandse Viking Jeugd (VJ) die ook eerder al in verband met deels vergelijkbare bijeenkomsten de aandacht van de Dienst trokken. Dat de verdachten zouden behoren tot de in België verboden rechts-extremistische Waalse groepering FRONT DE LA JEUNESSE of wel de PARTIE DES FORCES NOUVELLES (P.F.N), zoals in de pers werd gesuggereerd, moet worden betwijfeld.

VIKING JEUGD

De Nederlandse Viking Jeugd is een afdeling van een internationale rechts-extremistische organisatie, waarvan de oorsprong en het centrum ligt in de Bondsrepubliek Duitsland. De ideologie van de VJ grijpt terug op het nazisme en stelt zich tot doel om de oude waarden en deugden van het "Germaanse/ Noordse" ras door middel van geestelijke en lichamelijke weerbaarheidstrainingen in stand te houden.

De totale omvang van de goed georganiseerde Viking Jeugd is gering, maar vastgesteld is dat er banden zijn tussen de Viking Jeugd en andere neo-nazistische groeperingen in West-Europa. In West-Duitsland wordt de Viking Jeugd beschouwd als "kweekvijver" voor rechts-extremistisch terrorisme. Overigens dient opgemerkt te worden dat het verblijf in Neufchateau zeer waarschijnlijk een eigen initiatief was van de groep en niet een officiële Viking Jeugd aangelegenheid.

INSTRUCTEUR

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de berichten in de Nederlandse pers over het feit dat de groep arrestanten onder leiding zou staan van een ervaren KL-instructeur niet op waarheid berusten. Van de verdachten hebben er vier op normale wijze hun dienstplicht vervuld als soldaat-infanterist en een hunner heeft als zodanig deel uitgemaakt van het in Libanon gelegerde UNIFIL-Bataljon. Van een kader-en/of instructiefunctie was evenwel geen sprake.

IV. POLITIEK (GEWELDDADIG) ACTIVISME

AKTIEBLADEN

EL SALVADOR KRANT

Begin januari 1990 werd door de Gezamenlijke El Salvador Komitees (G.E.S.K.) en door het Amsterdamse activistencentrum "Ultimatum" de krant "El Salvador In Opstand" uitgegeven.

Een belangrijk deel van de inhoud werd mede verzorgd door het "FMLN-Infoburo", dat is gevestigd in het kraakpand "De Papenhulst" te Den Bosch.

Het krantje geeft uitvoerig informatie over het verzet in El Salvador tegen de door de Verenigde Staten gesteunde regering-CHRISTIANI, en roept op tot steun aan het FMLN. Deze oproep komt niet uit de lucht vallen. Enkele maanden geleden al startte "Ultimatum" een inzamelingsactie voor de FMLN onder het motto "wapens voor El Salvador".

ACTIES

Opmerkelijk in deze uitgave is een lijst van Nederlandse bedrijven met belangen in El Salvador. In dit verband worden genoemd: Philips, Shell, Van Leer, Ceteco en Unilever. Voorts staat in "El Salvador In Opstand" een oproep tot deelname aan een landelijke actiedag voor het verzet in El Salvador op 22 januari.

De bereidheid om aan deze oproep gehoor te geven bleek klein. Alleen in Arnhem vond een protestdemonstratie plaats, waaraan door ongeveer zeventig personen werd deelgenomen.

Elders bleef het stil.

ANTI-APARTHEID

ACTIVITEITEN SuZA

Op 17 december 1989 vond een landelijke vergadering plaats van het actiecomité "Shell uit Zuid-Afrika" (SuZA). Ongeveer veertig personen kwamen bijeen in de "Kargadoor" te Utrecht.

De vergadering stond onder leiding van een drietal leden van SuZA-Amsterdam.

Er werd onder meer gesproken over een aantal geplande acties, zonder dat daarbij in detail werd getreden.

Het is duidelijk dat er op lokaal en regionaal niveau diverse activiteiten zullen worden georganiseerd. Vooralnog zijn twee data van landelijk belang:

ACTIEDAGEN

- 28 april is uitgeroepen tot landelijke "Shellpompen-actiedag". Het is de bedoeling dat er dan op verschillende manieren actie wordt gevoerd bij of tegen Shell-pompstations in Nederland;
- op 16 juni bestaat Shell-Nederland 100 jaar. Die dag zal er een grote landelijke actie op touw worden gezet. Over de invulling bestaan nog geen concrete plannen.

Inmiddels zijn er op lokaal niveau enkele SuZA-bijeenkomsten geweest. In Amsterdam kwamen ongeveer 30 personen op de eerste stedelijke SuZA-vergadering.

Daar werd een viertal werkgroepen in het leven geroepen. Iedere werkgroep zal een actie voorbereiden. Twee van deze groepjes zijn al met een concreet plan bezig. De "Balie-groep" bereidt een actie voor tegen de Schiphol-balies van de KLM en de SAL en de "Bruggen-groep" zal een blokkade van de brandstoftoevoer van Schiphol organiseren. SuZA-Amsterdam zal eind februari weer vergaderen.

ANTI MILITARISME

MARINEE

Eind november/begin december organiseerde het anti-militaristisch actieplatform MARINEE een actieweek tegen het bezoek van het NAVO-eskader "Stanavforlant" aan de haven van Amsterdam.

NAD-FM (North Atlantic De-Fence Movement)

Op vrijdag 19 januari werd op Het Plein te Den Haag gedemonstreerd tegen wapenleveranties aan Turkije. Aan deze demonstratie werd door verschillende organisaties deelgenomen. De demonstratie had een rustig verloop. Slechts een incident trok de aandacht: een drietal NAD-FM aanhangers besmeurde het Ministerie van Defensie met (menselijk) bloed.

Deze actie leverde het trio nogal wat publiciteit op, hetgeen binnen NAD-FM zeker als positief zal worden ervaren. Toch is er weinig reden tot feestvreugde bij NAD-FM.

Op een bijeenkomst begin januari werd onder meer gesproken over het bestaansrecht van NAD-FM. Tijdens de discussie daarover raakten de gemoederen zo verhit, dat enkele leden besloten om voorlopig geen NAD-FM vergaderingen meer te zullen bezoeken.

Het is overigens te vroeg om te stellen dat het NAD-FM uiteen is gevallen. Gelet op de onderlinge verhoudingen is de kans groot dat er slechts sprake is van een tijdelijke verboddeling.

V. TERRORISME

VI. MINDERHEDEN

FINANCIËLE CAMPAGNES ONDER TURKEN EN KOERDEN

Tegen het einde van elk jaar wordt door een aantal Koerdische en Turkse organisaties een financiële campagne gehouden.

PKK

De Koerdische Arbeiderspartij (PKK) startte haar inzamelingsactie onder Koerdische en Turkse individuen, winkeliers en drugshandelaars begin oktober 1989. De opdracht van de partijleiding in Damascus was dat de campagne deze keer vriendelijk diende te verlopen. In de praktijk betekende dit dat er als gebruikelijk onder dreiging met geweld geld werd geïnd, doch dat aan de dreiging geen uitvoering werd gegeven.

De financiële campagne van de PKK werd officieel afgesloten tijdens een feestelijke bijeenkomst op 16-12-1989 in Den Haag ter gelegenheid van het elfjarig bestaan van de PKK. De feitelijke afsluiting vond echter enkele weken later plaats omdat de opbrengst van de campagne nog te laag gevonden werd. De uiteindelijke opbrengst bedroeg iets meer dan 200.000 gulden.

Om de campagne niet te verstoren zijn door de PKK geen acties ondernomen tegen het in Duitsland lopende proces tegen een twintigtal PKK-leiders. Nu de campagne is afgelopen zijn er nog geen aanwijzingen dat er op korte termijn acties zullen plaatsvinden; de PKK in Nederland heeft een afwachtende houding aangenomen.

TKP/ML

Tevens werden binnen de Turkse gemeenschap in Nederland de afgelopen maanden inzamelingsacties gehouden door een aantal Turkse organisaties, waaronder de Turkse Communistische Partij/Marxistisch-Leninistisch (TKP/ML). Hierbij werden vooral Turkse koffiehuisen en "sympathisanten" van de organisaties bezocht. Voor zover bekend deden zich tijdens de inzamelingsacties geen gewelddadigheden voor.

ASO

In en rond Amsterdam werden door de tot nog toe onbekende organisatie ASO ongeveer dertig in de Turkse taal gestelde dreigbrieven verstuurd. De ontvangers van de brieven, voornamelijk Turkse middenstanders, dienden fl. 100.000,— te betalen ten behoeve van de organisatie. Indien betaling zou uitblijven zouden sancties volgen. Een door de Amsterdamse politie gestart onderzoek leverde tot op heden geen noemenswaardige resultaten op. Voor zover bekend is er aan de in de brieven gebruikte dreigende taal geen gevolg gegeven.

SITUATIE IN SURINAME ONDUIDELIJK

REPERCUSSIES IN NEDERLAND

In Suriname heerst nog immer onrust en onduidelijkheid over de toekomstige politieke ontwikkelingen in het land.

Dit wordt vooral veroorzaakt door de steeds van samenstelling wisselende belanghebbende partijen.

Aan de ene kant staat de Frontregering, die niet bij machte blijkt het democratiseringsproces verder te ontwikkelen; aan de andere kant staat BOUTERSE met zijn militaire machtsblok, dat niet door de Frontregering of het Jungle Commando (JC) van Ronnie BRUNSWIJK te verwerpen bleek.

BRUNSWIJK

Voor Ronnie BRUNSWIJK, leider van het JC, was dit laatste de belangrijkste reden om het gesprek met bevelhebber BOUTERSE aan te gaan, aangezien in zijn ogen op geen enkele andere manier een oplossing voor de ontstane patstelling mogelijk was. BOUTERSE zelf lijkt er slechts op uit zijn machtspositie te versterken.

Door een vredesoplossing te bieden, hetgeen de regering tot op heden niet gelukt is, hoopt BOUTERSE ook als sterke politieke leider op de voorgrond te kunnen treden. Ter ondersteuning hiervan ontplooit zijn politieke partij (de NDP) de laatste tijd opvallend veel activiteiten; ook in Nederland, waar een afdeling van de NDP in oprichting is.

In de afgelopen maanden hebben inmiddels diverse gesprekken tussen beide opposanten plaats gevonden met wisselend resultaat, hoewel een positieve tendens te bespeuren lijkt.

Door voor- en tegenstanders wordt verschillend gereageerd op de stap van BRUNSWIJK om met BOUTERSE "in zee te gaan".

Aan verzetszijde is men enerzijds bang dat BRUNSWIJK door BOUTERSE in de val wordt gelokt, anderzijds vreest men dat BRUNSWIJK wordt overgehaald de zijde van het Surinaamse Nationale Leger te kiezen.

Aanhangers van BOUTERSE vrezen vooral hun machtspositie en de daarmee gepaard gaande "emolumenten" te verliezen.

"VERKLIKKER"

Recentelijk werd bekend, dat BOUTERSE, waarschijnlijk in een poging hem te overtuigen van zijn machts- en informatiepositie en hem voor zich te winnen, een rapport aan BRUNSWIJK ter beschikking heeft gesteld handelend over het Surinaamse verzet, zowel in Nederland als Suriname.

Het werd opgesteld door inlichtingen-medewerkers BERRENSTEIN en ANTONIUS van de Surinaamse vertegenwoordigingen in Nederland.

Dit rapport heeft inmiddels grote onrust in de Surinaamse gemeenschap teweeggebracht. Uit de stukken blijkt duidelijk, dat de informatie afkomstig moet zijn van een "verklikker" uit het verzet h.t.l.

Ondanks het feit, dat de betrokken personen met codenamen werden aangeduid, is het voor iedereen duidelijk wie zij zijn.

Aan de zijde van het verzet vreest men nu acties van BOUTERSE c.s.

Op de Surinaamse vertegenwoordigingen h.t.l. vreest men anderzijds voor repercussies vanuit het Surinaamse verzet.

ONDERZOEK NAAR TAMIL-TIGER PRAKTIJKEN

Recentelijk werd de Tamil Dutch Human Rights Organisation-Nederland (TDHRO) opgericht, waarbij zowel Tamil-organisaties betrokken waren –zoals het Tamil Coordinating Committee (TCC) – als Nederlandse groeperingen. Het TCC kan worden beschouwd als een mantelorganisatie van de Liberation Tigers of Tamil Eelam, algemeen bekend als de Tamil Tigers.

Terwijl de TDHRO v.z.w. bekend zonder problemen tot stand kwam werd in oktober 1989 bekend dat twee bestuursleden van de organisatie zouden zijn mishandeld en de rest van het bestuur zou zijn bedreigd. Beide acties zouden er op gericht zijn het TDHRO-bestuur tot aftreden te dwingen en de organisatie op te heffen. Van de gebeurtenissen kwam bij de politie echter geen enkele aangifte of melding binnen.

De inwinning van gegevens binnen de kring van Tamils wordt bemoeilijkt doordat velen onder hen geen medewerking durven verlenen uit angst voor represailles tegen henzelf of tegen hun familieleden op Sri Lanka.

Algemeen is de vrees voelbaar voor straffen van het TCC.

De positie van het TCC is immers dualistisch: men verleent enerzijds medewerking aan de totstandkoming van de mensenrechten-organisatie TDHRO, terwijl men zich anderzijds schuldig lijkt te maken aan mishandeling en intimidatie. Een eenduidige verklaring valt hiervoor nog niet te geven.

VII. DIVERSEN

REORGANISATIE VAN HET DDR BEDRIJFSLEVEN

De buitenlandse handel was in de DDR altijd een staatsmonopolie en werd gecoördineerd door het Ministerie van Buitenlandse Handel.

De Staat bepaalde het volume en de samenstelling van de buitenlandse handel, alsook de regionale spreiding in de DDR. De feitelijke handelstransacties dienden te worden afgesloten met de zogenaamde Aussenhandelsbetriebe (A.H.B.'s). Deze handelsorganisaties hadden een vergunning van het Ministerie van Buitenlandse Handel om internationaal handel te drijven. Er waren tot voor kort ongeveer 60 A.H.B.'s die zich kenmerkten door een sterk gecentraliseerde structuur.

SLUITING TKB-KANTOOR AMSTERDAM

In Amsterdam is het Technisch Kommerzielle Büro (T.K.B.) gevestigd. Dit is een overkoepelend orgaan waarbinnen een aantal vertegenwoordigers van verschillende Oostduitse A.H.B.'s tewerk zijn gesteld. Voorts kent men op de DDR-Ambassade in 's-Gravenhage een specifieke afdeling die zich met de bevordering van het handelsverkeer bezighoudt, t.w. de Handels Politische Abteilung (H.P.A.).

Beide instellingen beheersten tot dusver de handelsbetrekkingen tussen de DDR en Nederland. Direct zaken doen met de DDR behoorde niet tot de mogelijkheden. Dit had tot gevolg dat, door de vele schakels waarover de transacties dienden te verlopen, de communicatie te wensen overliet en levertijden vaak niet nageleefd konden worden.

De recente ontwikkelingen in de DDR hebben echter ook haar handelspositie met het Westen niet ongemoeid gelaten. De meeste A.H.B.'s zullen worden opgeheven of worden omgevormd tot een Handelshaus G.m.b.H. De Kombinate (verticaal georganiseerde, produktgebonden bedrijfsvormen die alle stadia van het productieproces omvatten) zullen verdwijnen. Voorts zal het T.K.B.-kantoor in Amsterdam in maart 1990 worden opgeheven.

Voor de vertegenwoordigers van de verschillende A.H.B.'s in Nederland betekent dit dat zij worden teruggeroepen naar de DDR.

In een enkel geval kunnen deze vertegenwoordigers in Nederland in functie blijven, maar dan dienen ze te zijn ondergebracht bij een Nederlandse firma of joint venture die financieel voor hen garant staat.

JOINT VENTURES

De decentralisatie op handelsgebied die zich nu in de DDR doorzet, biedt vele kansen aan Oostduitse bedrijven om zich op het Westen te oriënteren. De wet in de DDR zal op dusdanige wijze worden aangepast, dat het rechtstreeks handel drijven met het Westen geoorloofd is en men joint ventures kan stichten. Naar het zich laat aanzien zal de eerste Nederlands-Oostduitse joint venture in 1991 in werking treden. Er zijn plannen in ontwikkeling voor een bedrijf in de omgeving van Arnhem, dat de handel tussen de DDR en de Benelux, Ierland, Engeland, Oostenrijk en in een later stadium wellicht ook Scandinavië centraal dient te leiden.

Als er een schaaap over de dam is

REISBEPERKINGEN IN DE BRD EN NEDERLAND

BRD

Tot voor kort moesten alle federale ambtenaren in de Bondsrepubliek Duitsland hun reizen naar Warschau Pact-landen tenminste aanmelden. Zij die toegang hadden tot geheim of zeer geheim gerubriceerde informatie moesten hiervoor toestemming vragen. Dit laatste kwam in de praktijk neer op een reisverbod.

Sinds 21 december jl. geldt deze meldingsplicht door een wijziging van de criteria voor een veel kleinere groep ambtenaren. Het Ministerie van Defensie niet in aanmerking genomen, raakt de beperking niet meer alle 940.000 ambtenaren, ^{maar} slechts nog 30.000 vertrouwens-functionarissen. Men hoeft ook de zogenaamde transitreizen naar West-Berlijn niet meer aan te melden.

Slechts in uitzonderingsgevallen kan nog een reisverbod worden opgelegd.

Hiervan zou sprake kunnen zijn bij een aanzienlijk risico voor benadering door een buitenlandse inlichtingendienst vanwege persoonlijke gedragingen of omstandigheden. Daarnaast kan als gevolg van een bi- of multilaterale overeenkomst voor bepaalde groepen ambtenaren een reisverbod gelden. Een voorbeeld daarvan is de categorie zeer geheim (Cosmic Top Secret) bij de NAVO.

Voor de medewerkers van Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en vergelijkbaar gevoelige functies zijn de oude bepalingen onverkort van toepassing.

NEDERLAND

In Nederland wordt een minder stringent systeem gehanteerd.

De vertrouwensfunctionarissen van het Ministerie van Defensie die toegang hebben tot (nationaal) geheim of zeer geheim en alle rijksambtenaren die gerechtigd zijn kennis ten nemen van NAVO geheim (Nato Secret) of zeer geheim (Cosmic Top Secret) hebben een meldingsplicht. Daarnaast dienen zij na terugkomst van hun reis verslag uit te brengen.

Alleen voor sommige militairen die kennis mogen nemen van nationaal geheim en de militairen die kennis nemen van zeer geheim en Cosmic Top Secret geldt in principe een reisverbod. Ook voor medewerkers van Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en voor de ambtenaren van rijks- en gemeentepolitie die feitelijk werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst geldt een dergelijk verbod.

BIJLAGE I:

OVERZICHT ACTIVITEITEN ONTPLOOID DOOR DE BEWEGING IN 1989

Datum	Plaats	Object	Aard actie en door wie
Januari			
1	Rotterdam	Nedloyd Districent.	Vernielingsactie door MATA
1	Woensdrecht	Vliegbasis/ NF-5 vliegtuigen	Vernielingsactie door NAD-FM
2	Den Haag	Shell-monument	Vernielingsactie
2	Leiden	Shell-stations en NZH-garage	Vernielings- en kladacties
3	Arnhem	Provinciehuis	Verstoring Nieuwjaarsreceptie
8	Heerlen	Shell-station	Vernielingsactie
9	Hoensbroek	Shell-station	Vernielingsactie
10	Wageningen	Shell-station	Vernielingsactie
13	Rotterdam	Shell-station	Plaatsing nep- bommen
16	Venlo	Rabobank	Vernielingsactie
16	Apeldoorn	Shell-station	Vernielingsactie
17	Tilburg	Shell-stations	Vernielingsacties
21	Venlo	V & D	Kladactie
22	Oirschot	Steverdinck- kazerne	Vernielingsactie door AM Werkgroep Eindhoven
24	Venlo	Rabobank	Mislukte poging brandstichting
24	Venlo	ABN-bank	Vernielingsactie
26	Ede	Simon Stevinkazerne	Vernielings- en kladactie
29	't Harde	Tonnetkazerne	Vernielings- en kladactie
29	Wageningen	Shell-station	Kladactie

februari

4	Dodewaard	Kerncentrale	Blokkade
5	Eindhoven	Constant Rebecque-kazerne	Vernielingsactie
9	Gilze-Rijen	Vliegbasis/ Hawkraketten	Vernielingsactie NAD-FM
12	Groningen	Shell-station	Vernielingsactie
14	Den Haag	Min.v.Defensie	Kladactie VAK- Mobiel
20	Rotterdam	Shell-station	Vernielingsactie
20	Amsterdam	Shell-station	Vernielingsactie door "Blij dat ik Snij"
20	Ypenburg	Vliegveld	Vernielingsactie NAD-FM
21	Amsterdam	Universiteit Amsterdam	Bezettingsactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
21	Amsterdam	Kerkgebouw	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
21	Utrecht	Woningen	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
21	Uitgeest	Nelis Uitgeest BV	Bezetting i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
21	Utrecht	Gebouw Provinciaal Voedsel Comm.	Bezetting i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
21	Nijmegen	Bureau Huisvesting	Bezetting i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
22	Utrecht	Woningen	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
23	Den Haag	Voormalig pand Min.v.Justitie	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
24	Rotterdam	Bedrijfspan	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek
25	Scharmer	Shell-station	Vernielingsactie
26	Amsterdam	Woningen	Kraakactie i.h.k.v. Landelijke Kraakweek

27	Brunssum	Afcant	Bommelding (nep) door AGM
28	Regio A'dam	Particulieren	Verspreiding nepbrieven i.h.k.v. oefening Wintex-Cimex
Maart			
5	Haarlem	Ripperda- kazerne	Vernielingsactie Asconmast (afgelast)
6	Ede	Kazerne	Vernielingsactie VAK-Mobiel
6	Overveen	Brandweer- garage	Bezetting i.h.k.v. Wintex-Cimex
6	Amsterdam	Stopera	Bezettingsactie i.h.k.v. Wintex-Cimex door A.A.A.
7	Volkel	Vliegbasis	Bommelding (nep) door AGM
7	19 plaatsen in Nederland	34 Shell- stations	Vernielings- en sabotage- acties
11	Veghel	Shell-station	Vernielingsactie
14	Mijdrecht	Shell-station	Vernielingsactie
14	Amsterdam en Amstelveen	Shell-stations	Vernielingsacties
17	Diverse Ned. steden	PTT	Gecoördineerde fraude- actie door anti- imperialisten
21	Zeist	Shell-station	Vernielingsactie
21	Den Haag	ANP-kantoor	Bezettingsactie door RAF-sympathisanten
23	Venlo	Garage- bedrijven	Sabotage- en vernielings- acties door "Autonome Groep"
27	Hazerswoude	Shell-station	Sabotage-actie
27	Arnhem	Kerna	Klad- en vernielingsactie Actiegroep "Onbesproken Gedrag"
29	Den Haag	Shell-station	Sabotage-actie
31	Den Haag	ANP	Bezettingsactie i.h.k.v. RAF-hongerstaking

april

3	Bergen	Shell-station	Sabotage-actie
4	Ried	Ascon-mast	Bezettingsactie
4	Heerlen	Warm Base Hospital	Bezettingsactie door o.a. NAD-FM
5	Bodegraven	Shell-station	Sabotage-actie door actiegroep Max Havelaar
8	Groningen	Shell-stations	Vernielingsactie
11 *	Brussel	EEG-kantoor	Bezettingsactie
12	Groningen	Shell-station	Vernielingsactie
14	Amsterdam	Goethe Instituut	Bezettingsactie door RAF-sympathisanten
17	Hilversum	Shell Thermo Center	Brandstichting door RaRa
18	Harmelen	Shell-station	Vernielingsactie
19	Nw. Vennepe, Hoofddorp en Aalsmeer	Shell-station	Vernielingsacties
19	Heerlen	Shell-station	Vernielingsactie
19-20-21	Amsterdam	Shell-laboratorium	Blokkade-actie-driedaagse door SuZA
20	Haarlem	Shell-station	Vernielingsactie
20	Mijdrecht	Politiebureau	Brandstichting door Autonoom Kommando Don't Worry be Angry
22	Maastricht	Shell-station	Vernielingsactie
23	Arnhem	Shell-station	Vernielingsactie
23	Nijmegen	Shell-station	Brandstichting
26	Dodewaard	Kerncentrale	Blokkade-actie

* Door anti-imperialisten uit diverse West-Europese landen w.o. Nederland.

Mei

8	Haarlem	Gebouw Openbaar Ministerie	Vernielingsactie Kennemer Verzetsfront
9	Hilversum Zandvoort Vroneroord Drachten/ Heerenveen Heerhugowaard	Shell-stations	Sabotageacties door actiegroep "Op een dag tank je geen Shell meer, maar tank je water"
10	Blerick	Mercedes- vestiging	Poging tot brandstichting door Autonome Groep
13	Eindhoven	Shell-station	Vernielingsactie
15	Tuitjenhoorn Barendrecht Stompwijk	N. Zwaan " "	Vernielingsacties door actiegroep "Ontkiemend Verzet tegen Shell's Biotechnologie
22	Hilversum	Shell-station	Poging tot brandstichting door actiegroep "De Reclamemakers van Shell"
25	Venlo	Stadskantoor	Vernielingsactie
25	Utrecht	Kraakpanden	Gewelddadig verzet bij ontruiming
27	Arnhem	Shell-station	Vernielingsactie
31	Nijmegen	Shell-station	Poging tot brandstichting

juni

2	Groningen	Shell-stations (6)	Vernielingsacties
6	Assen	Woning PID- medewerker	Vernielingsactie door Kommando Uitstel van Executie
9	Venlo	Voertuig Wethouder Venlo	Mislukte poging tot brandstichting
12	Hoorn	Bouwketen- gevangenis	Brandstichting door Autonoom Commando don't Worry be Angry
15	Groningen	Stemlokalen	Sabotage-actie

juli

3	Valkenburg (Zuid-Holland)	Vliegbasis	Blokkade-actie
11	Rotterdam	Shell-stations	Vernielingsacties
12	Rotterdam	Shell-station	Vernielingsactie
15	Amsterdam	Kantoor Dagblad De Telegraaf	Poging tot brandstichting
16	Hoor	Kantoor Dagblad De Telegraaf	Vernielingsactie
16	Valkenburg (Zuid-Holland)	Vliegbasis	Vernielingsactie door NAD-FM
17 t/m 20	Nijmegen (e.o)	Div. mil. objecten	Blokkade en plakacties i.h.k.v. de Alternatieve Vierdaagse door de anti- militaristische wandelclub "Is Het Hier Oorlog"
20	Harderwijk	Shell-stations (2)	Vernielingsacties
28	Venlo	Voertuig GP- functionaris	Brandstichting door "Autonome Groep"

Augustus

6	Amsterdam (e.o.)	Shell-stations (3)	Vernielingsacties
7	Wateringen	Shell-station	Vernielingsactie
7	Arnhem	Shell-station	Vernielingsactie
10	Wageningen	ITAL- onderzoeks- instituut	Vernielingsactie door actiegroep "De Ziedende Bintjes"
21	Eindhoven	Shell-stations (5)	Vernielingsacties
23	Eibergen	Shell-station	Poging tot brandstichting
27	Utrecht	Shell-station	Poging tot brandstichting
28	Valkenburg (Zuid-Holland)	Vliegbasis	Terreinbetreding door NAD-FM

September

4	Den Haag	VNO-kantoor	Bezettingsactie door Netwerk Uitkerings- gerechtigden
6	Haarlem	Stembureaus	Vernielingsacties
11	Diemen	Shell-station	Vernielingsactie door actiegroep Jaja
28	Haarlem	Bankfilialen	Vernielingsactie door actiegroep "IMF Dood, Derde Wereld Haar Brood"
28	Amsterdam en Wageningen	Universiteiten	Ontvreemding Studenten- bladen ivm. Shell-advertentie

Oktober

5	Den Haag	Shell-station	Plaatsing nepbom
10	Leeuwarden Volkel Twente	Vliegbasis	Demonstratieve terrein- betredingen door NAD-FM
13	Amsterdam	Privewoning 2e Kamerlid W. KOK	Storting 700 kg. kolen door Komitee SuZA
16	Vierhouten kazerne	Gen.Winkelman-	Vernielingsactie door VAK-Mobiel
16	Diverse plaatsen in Nederland en Denemarken	Shell-stations NL-36)	Gecoördineerde vernielingsacties
18	Bussum	Shell-station	Vernielingsacties
21	Son & Breugel	Shell-station	Vernielingsactie
24	Roosendaal & Bergen op Zoom	Shell-station (2)	Vernielingsactie
24	Gilze-Rijen	Vliegbasis	Terreinbetreding door NAD-FM
25	Alkmaar/Hoorn	Straf- inrichtingen	Demonstraties i.h.k.v. Landelijke Bajesdag gepaard gaand met vernielingen

November

6	Haarlem	Bankfilialen	Vernielingsactie
6	Amsterdam	Am. Consulaat	Vernielingsactie
14	Enschede	Shell-stations (4)	Vernielingsactie
16	Amsterdam	Universiteits- gebouw	Ontvreemding studentenblad door actiegroep "Schaart U tegen Apartheid"
18		Vliegbasis Twente	Vernielingsactie
20	Amsterdam	Tesselschade- straat	Diverse vernielings- acties in Amsterdam nav. ontruiming kraakpand
22	Weesp	Starfighter in tuin Marte Röling	Kladactie door actiegroep "Beeldenstorm"

December

2	Amsterdam	Stanavforlant	Demonstratieve actie tegen vlootbezoek door actieplatform MariNee
9	Soest	Shell-station	Vernielingsactie
14		Vliegbasis Welschap	Poging tot bezetting Verkeerstoren door NAD-FM-leden
15		Schiphol	Gewelddadige demonstratie georganiseerd door "Stop luchtvaartverdrag, Sankties Nu"
18	Hilversum	Firma Sikking	Bekladding en vernieling kraakbeweging
28		Vliegbasis Volkel	Terreinbetreding NAD-FM
27 t/m 29		Woensdrecht	Actiemeerdaagse van VAK- Mobiel. O.a. kladacties

BIJLAGE II:

RELEVANTE DATA FEBRUARI EN MAART 1990

3 februari	Solidariteitsdag in Kraakpand "De Wielingen" te Amsterdam
6 februari	Vergadering Marinee te Amsterdam
10 februari	Demonstratie Amsterdam tegen "City Vorming"
10 februari	Demonstratie t.b.v. kraakpand "De Wielingen"
11 februari	Dag van de Islamitische revolutie in IRAN
16 februari	El Salvador/Nicaragua-avond in de Zuiderbuit te Haarlem
16 februari	Anti-Rushdie demonstraties (oproep)
20 februari	Landelijke actiedag georganiseerd door "Netwerk Uitkeringsgerechtigden" tegen > werkplicht. > Acties tegen sociale instellingen
25 februari	Herdenking Surinaamse regering (Bouterse 10 jaar aan de macht)
6 maart	Herdenking door de PIRA van de zaak "Gibraltar", waarbij drie PIRA-leden gedood werden
8 maart	Actie van vrouwen NAD-FM (i.v.m. internationale vrouwendag) onder het motto "Van Zwaarden tot Breinaalden"
11 maart	Propaganda-bijeenkomst van de Frontpartijen in Suriname; tevens de dag waarop de coup-Rambocus plaatsvond
15 maart	BRD-president Von Weiszaecker in Nederland
16 maart	(bezoekt o.a. Vlaardingen)